

sosialurinn

Minnisvarðin

V
I
K
U
S
K
I
F
T
I
Ð

Vit hövdu koyrt allan fyrripartin og vóru so deydómóðir, hövdu lagt einar fimm hundrað kilometrar aftur um bak, sæð fimm hundrað kilometrar strúka framvið. Í öllum hesum mongu kilometrunum vóru hús, bygdur, fjöll, flötur, áir, djór og fólk.

Tá tú soleiðis turnar avstað í bili, fært tú ekki stundir at festa teg rættiliga nógv við tað, tú sært. Tú hómar bert teir ymisku lutirnar, sum strúka framvið við tí flúgvandi ferð og fært næstan ekki stundir til at geva tær far um, hvussu teir eru dánaðir. Litirnir eru næstan altíð grønir, er tað liðið nakað á summarið, men ymsa staðni sæst eisini onkur farri av hvitum, reyðum og bláðum.

Ljóð hoyrir tú eingi fyrri ganginum frá motorinum uttan kanska okkurt skrenjandi bilhornið frá onkrum, sum partú vil sleppa framum.

Men okkurt orðið fellur so kortini, eyð veri tað, men tá tú ferðast soleiðis er tað ekki djúphugsin ella umráðandi viðurskipti, rott verður um. Tú nevni kanska okkurt um, hvussu vakurt hetta ella hatta er, men hetta eru so alt vakurleikar, sum hvørva afturum eins bráðliga og teir komu undan kavi. Skalt tú hyggja eftir onkrum, mást tú stöðga, og tá tú koyrir hevur tú ekki stundir at stöðga.

Stöðgað verður bert, tá tú ert móður, og nú vóru vit sum nevnt í áðni so deydómóðir.

Tí gjørdu vit av at stöðga í fyrsta býnum, vit komu framvið.

Ikki nýttist okkum at biða leingi, tí tá vit komu til bugin í vegnum, rendu vit okkum beint í ein bý og sóu tey fyrstu húsini koma fúkandi móti okkum inni millum tróini.

»Hetta er Remijon,« helt eg fyrri, »lat okkum stöðga á her og fáa okkum okkurt at drekka og eina litla hvíld.«

Gøturnar vóru ógvuliga manntómar, og ikki vardi leingi, so vóru vit komnir niðan á torgið, sum var umgyrt av súlnagongum. Á miðjum plássinum stóð ein stórus stættur.

Vit settu bilin frá okkum útivið og fóru yvir at stættinum og hugdu forvitnir at honum.

»Hetta kundi verið stætturin til ein minnisvarða,« helt eg fyrri.

»Tú hevur allan rættin,« segði ferðafelagi mín. »Hetta kundi væl verið stætturin til

Ítalski rithovundurin og blaðstjórinn Carlo Manzoni er føddur í 1902 og hevur verið blaðstjóri á fleiri skemtiligum ítalskum vikublaðum, t.d. »Bertoldo« og »Candido«. Tað, hann hevur skrivað, er alt skemtiligar stuttsgøgur og her er ein av teimum.

ein minnisvarða. Og tað er tað eisini!« legði hann aftrat og peikaði á innskriftina á stættinum:

Skaldið
Giulio Strappa Grasso
Henda minnisvarða
setti takksami
føðibýur hansara

»So er hetta ein minnisvarði, meðni,« helt eg fyrri, »men tað lagna er, at hesin minnisvarðin tykist at vera ófullfiggjaður, hóast hesin stætturin tykist hava staðið rættiliga leingi. Tú sært rættiliga aldur á honum, hygg, hvussu hann er farin av sól og regni. Men lógið er tað, at eingin standmynd skal vera av manninum, tí eg fái meg illa at trúgva, at tey bert skulu hava reist ein stætt fyrri skaldinum.«

»Kanska eru teir farnir við standmyndini at væla um hana ella okkurt soverðið,« helt ferðafelagi mín fyrri.

Tá vit kannaðu nærri eftir, varnaðust vit ein litlan stól úr gróti oman á stættinum.

»Hatta fær so ikki verið skaldið,« segði eg og peikaði á stólin.

»Tú hevur framvegis allan rættin,« helt ferðafelagi mín fyrri. »Stólar plaga ikki at yrkja. Hatta man vera stóllur-in, standmyndin av skaldinum situr á.«

Ein maður, sum kom framvið, stöðgaði á og gløddi at okkum, meðan vit hugdu at stættinum.

»Fremmandamenn her í býnum, meini eg?« helt hann fyrri.

»Æ ja, fremmandamenn,« segði eg, »og so dattu vit henda vegin. Fóru so at skoða henda margháltliga minnisvarðan.«

»Einki margháltligt er við hasum minnisvarðanum,« helt maðurin fyrri. Vit hava reist hann yvir viðgitna bygðarmann okkara. Yrkingar hansara eru gitnar um allan heim.«

»Tað var vakurt gjørt av tykkum,« helt eg fyrri, »men hetta er jú ikki annað enn ein berur stættur.«

Maðurin tók urið upp úr lummanum.

»Komið aftur kløkkan tvey seinnapartin,« segði hann.

»hann er farin til døgurða.«

»Ha? Hvor?« spurdi eg.

»Tá tit eru fremmandir her

í býnum, mugu tit sjálvandi heldur ikki kenna søguna,« helt maðurin fyrri.

»Hvørja søgu?« spurdi ferðafelagi mín.

»Søguna um minnisvarðan,« segði maðurin. »Tann søgan er ikki long, men ógvuliga einföld og kann sigast í fáum orðum, púrt einki gátuført er við henni heldur. Tá viðgitni bygðarmaður okkara doyði, varð ein innsavning alt fyrri eitt sett í verk her í býnum fyrri at fáa pening til at reisa henda minnisvarða fyrri. Tað, sum inn kom, røkk just til henda marmarastættin. Hann varð reistur í teirri vón, at tað onkuntið seinni fór at eydnast okkum at fáa til vega tað, sum kravdist fyrri at fáa fullfiggjað minnisvarðan við standmyndini av skaldinum í nátturligari stödd. Tíverri eydnaðist okkum ikki at fáa nóg mikið av peningi til vega, og tá kom upp spurningurin um, hvussu vit skuldu fullgera listarverkið uttan at noyðast í holt við standmyndina, sum fór at verða alt ov dýr. Ógjørligt tóktist at finna nakra loysn, men hinvegin fekk eingin seg at krevja stættin niðurtíkan aftur. Hann var longu komin at standa á miðjum torginum og tað var ikki talingur um at beina hann burtur aftur. Ein dagin kom ein arbeiðsleysur maður niðan til borgarstjórans. Hann bað lata seg fáa arbeiðið, sama gjörði hvat tað so var, og tá var tað, at borgarstjórin bráðliga fekk sitt hugskot. Hann bað hann sessast uppi á stættinum, har sum skaldið átti at sitað.

Kommunan pliktaði seg at halda honum vistarhaldið. Hin arbeiðsleysi tók av hesum tilboði, og semja varð fingin um eina fasta arbeiðstíð. Frá níggu á morgni til middags og so aftur frá tvey til fimm seinnapartin. Hesar tímarnar er minnisvarðin fullfiggjaður og sum hann eigur at vera. Tað, ið eftir er av degnum, stendur stætturin berur, og tey eru ikki so mong, sum koma framvið uttan fyrri hansara arbeiðstíð, og skuldi tað hent seg, at ferðafólk kemur, meðan skaldið ikki er har statt, kunnu tey, hava tey hug, venda sær til kommununa, sum so boðsendir honum, so tey fáa hugt at einum full-

komnum minnisvarða, áðrenn tey rýma úr aftur býnum. Leggja tygum í, skal eg fegin fara eftir honum.«

»Nei, leggið ikki í,« segði eg. »Tarna vit honum ikki, haldi eg heldur vit sjálvir fara at finna hann.«

Maðurin greiddi okkum síðan væl og virðiliga frá, hvør tað, sum restaði í minnisvarðan, helt til, og vit fóru til gongu, ætlaðu at stokka inn á gólvið hjá honum.

Vit funnu hann í einum litlum kamari uppi á ráðhúsinum. Hann hevði beint etið og sat nú og hugdi íggjognum bløðini.

»Góðan dagin,« segði hann, »gerið so væl tit koma innum.«

So fóru vit inn. Maðurin kundi vera um tretivu ára aldur og sá bara heilt væl út: sólblendur og væl greiddur, klæðini kanska eitt sindur burturoldað.

»Eg kann ætla,« helt eg fyrri, »at skaldið Giulio Strappa Grasso man hava livað onkuntið um seinasta aldarSKIFTIÐ.«

»Púra beint,« svaraði minnisvarðamaðurin, »og tí er tað, eg gangi í hesum klæðunum.«

»Hvussu dáma tygum hatta arbeiðið? Hava tygum hug til hatta?«

»Á, jú. Eg skal ikki lata illa at. Tað er kanska ikki altíð so lætt at sita pinna-stillur í nógvir tímar uppi á einum stætti. Men eg eri ógvuliga errin av hesum starvi, fólk hava litlið mær upp í hendi. Á'tíð stöðga tey á eisini at rósa mær. Eg kenni meg í roynd og veru sum ein týðandi mann, tí tá eg siti haruppi, eri eg ikki eg sjálvur longur, men tað víða gitna skaldið.«

»Hevur tað ikki mangan verið trupult hjá tygum at spælt henda leiklutin?« spurdi eg.

»Jú, í fyrstani,« segði minnisvarðin, »men so við og við havi eg vant meg við hetta. Tað ringasta av øllum skal eg siga tygum er at sita stillur so leingi, men nakað herfyri kom borgarstjórin sjálvur mær til hjálpar. Tá var ferðslan her í býnum vaksn so nógv, at kommunan noyðdist at umhuga at seta onkran at skipa fyrri bilkoyringini og teimum, sum vóru til gongu. Nú stóð hasin minnisvarðin so sera væl fyrri til hetta endamálið, og eg varð so biðin um at hjálpa teimum ein hond, nú eg kortini sat

Ritstjóri:
Hans Thomsen

